

2020-02-10

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2021/87

Kommunstyrelsen

Remiss – Förslag till bildande av Ryssbergens naturreservat och förslag till föreskrifter, avgränsning och skötselplan

Yttrande under samråd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta enheten för strategisk stadsutvecklings förslag till yttrande enligt bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har fått förslag till bildande av Ryssbergens naturreservat och föreskrifter, avgränsning och skötselplan för yttrande under samrådstiden, 2021-01-15 till och med 2021-03-15.

Syftet med Ryssbergens naturreservat är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Syftet är också att inom ramen för bevarande av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv

Kommunstyrelsen föreslås i yttrandet att tillstyrka förslaget till bildande av Ryssbergens naturreservat då detta är förenligt med kommunens översiktliga planer och strategiska dokument samt att reservatsbildningen har gjorts samordnat med stadsutvecklingen och i takt med omgivande detaljplaner. Kommunstyrelsen föreslås även yttra sig över vissa av föreskrifterna.

Ärendet

Kommunstyrelsen har från natur- och trafiknämnden fått förslag till bildande av Ryssbergens naturreservat och föreskrifter, avgränsning och skötselplan för yttrande under samrådstiden, 2021-01-15 till och med 2021-03-15.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 27 april 2011 att påbörja inrättandet av Ryssbergens naturreservat under 2012. Sedan dess har ett stort antal inventeringar genomförts i Ryssbergen, bland annat av naturvärden, fladdermöss, fåglar och insekter. En mindre workshop har också hållits med natur- och friluftsföreningar. Hela det föreslagna naturreservatet har höga eller mycket höga naturvärden och präglas av mycket gamla tallar, rik förekomst av död ved, lång skoglig kontinuitet och många

naturvårdsarter. Reservatet utgör en viktig spridningslänk i öst-västlig och nord-sydlig riktning för barrskogslevande arter och arter knutna till gammal ädellövskog.

Syftet med Ryssbergens naturreservat är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Syftet är också att inom ramen för bevarande av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv. Detta ska uppnås genom att skogen i huvudsak får utvecklas fritt. På vissa platser genomförs naturvårdande skötsel såsom frihuggning av gamla träd, utglesning av stamtäta grupper med löv och yngre tall samt skapande av död ved.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Nacka kommun, natur- och trafiknämnden, i enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden är tillsynsmyndighet.

Enheten för strategisk stadsutvecklings bedömning

Nacka kommun arbetar för att uppnå sex lokala miljömål. I mars 2016 antog kommunfullmäktige ett miljöprogram med indikatorer för målen. Ett av Nackas miljömål är *ett rikt växt- och djurliv*. En av indikatorerna för detta är *6.2 Andel skyddad naturyta av kommunytan (%)* där målvärdet 2030 är 25 %.

Av Nackas översiktsplan, antagen maj 2018, framgår att Nacka ska utvecklas till en attraktiv och långsiktigt hållbar kommun som bidrar till en positiv utveckling i Stockholmsregionen. Den av översiktsplanens strategier som främst berör bildandet av naturreservat är *Planera, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen*. I översiktsplanen pekas området för naturreservat Ryssbergen ut som *Natur och större rekreationsområden*. I översiktsplanen står också att "större delen av området planeras bli naturreservat men exakt avgränsning är inte helt klarlagd".

Ryssbergens naturreservat ligger inom området för planprogrammet för Centrala Nacka, antaget april 2015. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut om att påbörja inrättandet av Ryssbergens naturreservat fanns redan när planprogrammet antogs, men gränserna var inte satta. Därför framhålls i programmet att en exploatering av Ryssbergen ska utredas i samband med att en avgränsning av det framtida naturreservatet görs. I programmet framhålls även vikten av naturreservatets bildande för att säkra en naturlig målpunkt för utflykter och rekreation när Nacka stad växer fram.

Arbetet med att bilda naturreservatet har därför samordnats med angränsande stadsbyggnadsprojekt och arbetet med att ta fram en detaljplan för området söder och öster om det blivande naturreservatet. Även förslag till detaljplan för detta område, "Del av Ryssbergen" är nu ute på granskning. Detaljplanens syfte är att möjliggöra bostäder, verksamheter och förskola i enlighet med planprogrammet för Centrala Nacka, men även att underlätta för allmänheten att ta sig ut i det planerade naturreservatet. I förslaget till detaljplan har bebyggelsen utformats på ett sådant sätt att den medför att delar av det framtida naturreservatet norr om planområdet kommer att få lägre bullernivåer än idag. Mellan det planerade naturreservatet och bostäderna i detaljplanen planläggs en zon med

naturmark, som ska utgöra en buffert för det angränsande naturreservatet. Syftet med zonen är att skydda terräng och vegetation så ingen påverkan sker inom naturreservatet.

Utöver att reservatets avgränsning är gjord så att den följer förslag till detaljplanegräns för detaljplan för del av Ryssbergen är den även samordnad med stadsbyggnadsprojektet för Kvarnholmens trafikplats och verksamhetsområde.

Enheten för strategisk stadsutveckling konstaterar att det föreslagna naturreservatet är förenligt med översiktsplanen och med planprogrammet för Centrala Nacka. Vidare konstateras att det har skett en samordning mellan utvecklingen av naturreservatet och detaljplanen för del av Ryssbergen för att skapa en ändamålsenlig markanvändning så att de två områdena blir en helhet för medborgarna. Att inrätta Ryssbergens naturreservat styr även mot målet i Miljöprogrammet för ett rikt växt- och naturliv.

Eftersom ett viktigt syfte med naturreservatet är att säkra området som ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv är det viktigt att såväl reservatsföreskrifter som skötselplaner utformas i balans mellan att å ena sidan skydda värdefull naturmiljö och å andra sidan underlätta för att området kan nyttjas av nackaborna. Det är därför positivt att föreskrifterna medger anordningar för att främja detta, såsom spänger, trätrappor, grillplatser och sittplatser och även ett utsiktstorn. Därför bör föreskrifterna utformas så att de möjliggör för ytterligare åtgärder som är förenliga med och till gagn för reservatets syften, men som inte är preciserade i föreskrifterna. Ett exempel på en sådan åtgärd är utegym.

Det föreslagna området nyttjas av förskolor och skolor för utflykter, friluftsdagar och undervisning. Det är positivt att det i förslag till föreskrifter för Ryssbergens naturreservat framgår att skolor och förskolor är undantagna föreskrifter gällande förbudet att utan naturreservatsförvaltarens tillstånd anordna större tävlingar, marknader, event eller liknande verksamheter med fler än 100 personer. Detta ökar möjligheterna till spontan användning av naturreservatet för eleverna och barnen i de många närliggande skolorna och förskolorna.

Enheten föreslår därför att kommunstyrelsen i sitt yttrande tillstyrker förslaget om bildande av Ryssbergens naturreservatet då detta är förenligt med kommunens översiktliga planer och strategiska dokument samt att reservatsbildningen har gjorts samordnat med stadsutvecklingen och i takt med omgivande detaljplaner. Kommunstyrelsen föreslås även yttra sig över vissa av föreskrifterna.

Ekonomiska konsekvenser

Vid bildande av reservatet kommer det tillkomma en del engångskostnader, exempelvis för utmärkning av reservatets gräns och anläggning av friluftsanordningar. Denna kostnad beräknas till cirka 600 000 kr. Driften av reservatet beräknas därefter till cirka 150 000 kr årligen. Eventuella investeringar i ytterligare anordningar sker enligt särskilt beslut.

Eftersom kommunen inte är markägare kommer det även att tillkomma en kostnad för överlåtelse av reservatet. Detta kommer att regleras i särskilt avtal.

Konsekvenser för barn

Ryssbergens naturreservat kommer att vara mycket positivt för barn då området bevaras för framtiden och de biologiska värden som finns i reservatet bevaras och utvecklas. Reservatet har stora pedagogiska värden och är redan idag väl använt av skolor och förskolor för motion, lek och pedagogik.

Handlingar i ärendet

1. Förslag till yttrande
2. Förslag till föreskrifter, avgränsning och skötselplan, daterad 2020-12-15
3. Missiv till remissinstanser med sändlista

Frida Foley

Tf enhetschef

Enheten för strategisk stadsutveckling

Eleonore Stangenberg

Stadsutvecklingsstrateg

Enheten för strategisk stadsutveckling